

Editörden / From The Editor

Diyanet İlmî Dergi'nin değerli okurları!

Alanlarına katkı sağlayacağını düşündüğümüz on dört makale ile dergimizin 61/1. sayısını istifadenize sunuyoruz.

Selim Çakıroğlu, “İlimler Tasnifinde Kıraat İlminin Yeri: Miftâhu’s-sa‘âde ve Tertîbü’l-‘ulûm Özelinde” isimli makalesiyle şer‘î ilimler sıralamasında kıraat ilminin sahip olduğu konumu Osmanlı ulemasından Taşköprizâde ve Saçaklızâde’nin eserleri üzerinden analiz etmektedir. Mustafa Mehmetoğlu ise “Sûrelerin Faziletlerine Dair Rivayetlerin Sûrelerin İçeriği ile İlişkisi” adlı çalışmasında tefsirin alt dalı fedâilü’l-Kur’ân konusuna, sûrelerin üstünlüklerini barındıran sahih ve hasen rivayetler üzerinden yer vermektedir. “İgnaz Goldziher’in Kur’an’ın Tahrife Uğradığı İddialarının Tahlil ve Tenkidi -İslâm Tefsir Ekolleri adlı Eseri Özelinde-” başlıklı araştırmasıyla Fatih Özaktan çalışmasının amacını “Goldziher’in Kur’an’a bakışını tespit etmek, onun gibi düşünen oryantalistlerin görüşlerinin analizini yapmak ve meselenin doğru zeminde tartışılmasına katkı sunacak delilleri ortaya koymaktır.” şeklinde dile getirmektedir.

Yahya Solmaz, “İslam İktisadının Temel İlkeleri Bağlamında Vahiy Dönemi Uygulamaları (Pazar, Para ve Ticari Akitler)” isimli makalesiyle Hz. Peygamber’in pazar ekonomisiyle ilişkili düzenlemelerini, tedavüldeki paralar ve ticari akitler bağlamında geçmişten tevarüs eden uygulamalara karşı tutumunu ortaya koymaya çalışmıştır. Mustafa Dumlupınar ise “Ezvâi ve Mehîr Konusundaki Fikhî Görüşleri” adlı araştırmasıyla hicrî ikinci asırda yaşayan ve Şam halkının müftüsü ve tâbi oldukları müctehidi olan Abdurrahman b. Amr el-Evzâi’nin mehîr konusundaki görüşlerini tespit etmeye çalışmıştır.

Mehmet Saygın - Mehmet Nezir Ceylan, “Erken Dönem Eserlerinde Âm ve Hâs Kavramları Bağlamında Fıkıh Usulünün Kelâm İlmine Etkisi” isimli makaleleriyle İslâm âlimlerinin, dinî naslardaki ifadeleri metodolojik açıdan incelemeleri ve kapsamlarına göre âm ve hâs olarak sınıflandırmalarının kelâm ekolleri üzerindeki etkisini değerlendiriyorlar.

Furkan Erbaş, “Sünnî-Mâlikî Ulemânın İfrîkiye’de Fâtımî Yönetimine Karşı Tutumu”, adlı çalışmasıyla 3/9. yüzyılın sonlarında Mağrib’i ele geçiren Fâtımî yönetimine karşı Mâlikî ulemânın çeşitli pasif ve aktif direniş varyasyonlarıyla attıkları adımların izini sürmüş Fâtımîler’in İfrîkiye’de daha fazla tutunamadığı sonucunu tespit etmiştir.

Muhammed Yusuf Akbak, “Zaman ve Ruhun Kesiştiği An: Tasavvufî Geleneğin Seher Vaktine Bakışı” başlıklı makalesiyle sûfîlerin zaman yönetimlerinde seher vaktine dair yorumları, bu vaktin kişinin manevi olgunluğa erişme noktasındaki katkılarına dair tespitlerini dile getirmektedir. Dede Korkut anlatılarının; insanın hata ve kusurlarından tecrübe ile soyutlanarak kemale ulaşma yolculuğuna dair vurgusunu Musa Kaval, “Dede Korkut Kitabı’ndaki Dum-

rul'un Delilikten Velîliğe Tekâmül Yolculuğu" adlı makalesiyle ele almaktadır. "Kötülüğün Sıradanlaşması: Gazze Soykırımı Örneği" isimli çalışmasında Hande Nur Bozbuğa; Hannah Arendt'in radikal kötülük ve kötülüğün sıradanlığı kavramları üzerinden Gazze'de yaşanan soykırımın; bireysel, kurumsal ve sistematik bir biçimde gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır.

Kayhan Özaykal, "Bilimsel Gerçekçilik ve Kelâm: Gözlemlenemeyen Hakikatleri Mâtürîdî ile Keşfetmek" başlıklı çalışmasında görünmeyen varlıklarla ilgili kelâmî soruların bilim felsefesindeki sorularla örtüştüğünü ve kelâmıda benimsenen pozisyonun, bilimsel gerçekçilik konusundaki duruşu büyük ölçüde belirleyeceğini Mâtürîdî'nin yaklaşımı çerçevesinde ele alınmaktadır.

Ferdi Kaya - Hacı Ömer Özden, "Oğuz Kağan Destanı ve Fârâbî Felsefesinde Devlet ve Hükümdar Anlayışı" adlı makaleleriyle Fârâbî'nin siyaset felsefesinde eski Türk kültürünün izlerini aramakta ve destanların mitolojik unsurlar taşınması sebebiyle mitolojik ve felsefi düşünce arasında bir karşılaştırma yapma imkânını da araştırmaktadırlar.

"İslâmî Aile Değerlerinden "Kefâet" Kavramının Habitus Bağlamında Sosyolojik Değerlendirmesi" isimli çalışmalarıyla Nimet Keseli Ustabaşı - Abdurrahman Kurt, Fransız Sosyolog Pierre Bourdieu'nun habitus, alan ve sermaye kavramları üzerinden, İslâmî aile değerlerinden biri olan kefaet kavramının sosyolojik bir değerlendirmesini yapmaktalar.

Seyhan Özsoy, "Mazlum Bir Halkın Direnişinin Edebiyata Yansımaları (Filistin Özelinde) ve Muîn Tevfik Bseiso'nun el-Medînetu'l-Muhâsara adlı Şiirinin Tahlili" başlıklı makalesiyle 1948 yılından sonra edebiyatçı ve şairlerin yaşanan baskıdan kurtulmak için bilinçli bir kimlik oluşturarak Filistin halkı üzerindeki etkilerini, Muîn Tevfik Bseiso'nun Gazze'deki durumu anlattığı el-Medînetu'l-Muhâsara/Kuşatılmış Şehir adlı şiirini tahlil ederek ortaya koymaktadır.

Prof. Dr. Huriye Martı